

Nemzetpolitikai összefoglaló

2017. 3. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Ausztráliai magyar szervezeteket keres fel a nemzetpolitikai államtitkár

Az ausztráliai magyarok érzik, hogy a magyar kormány egyre jobban odafigyel a diaszpórára – mondta Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár ausztráliai magyar szervezetek képviselőivel folytatott egyeztetéseiről beszámolva az MTI-nek. Az államtitkár kifejtette: Ausztráliában vasárnap fejeződött be az ottani magyarság találkozója, amelynek utolsó napján ökumenikus istentiszteletet és gálaestet tartottak. Az immár tizenhatodik alkalommal megrendezett eseményt követően az Ausztráliai Magyar Szövetség tisztújító közgyűlését tartották, ahol alkalom nyílt megvitatni az aktuális ügyeket, hiszen bár nemrég rendezték a Diaszpóra Tanács legutóbbi ülését Budapesten, azon csak a küldöttek tudtak részt venni – magyarázta. Potápi Árpád János közölte: az Ausztráliában élő magyarok megköszönték, hogy a magyar kormány egyre nagyobb figyelmet szentel nekik. Ez egyebek mellett abban is megmutatkozik, hogy a most véget ért találkozót anyagilag is támogatták, több magyarországi fellépő utazási költségét fedezték – emlékeztetett. Hangsúlyozta: Ausztráliában érzik azt, hogy a magyar kormány egyre jobban odafigyel a diaszpórára. Üdvözölték a Kőrösi Csoma-programot és megosztották az ezzel kapcsolatos meglátásaikat, hogy még hatékonyabbá tehessek azt – közölte. Hozzátette: a helyi magyar szervezetek emellett igyekeznek minél több fiatalt bevonni a tevékenységükbe. Az államtitkár kitért arra: a nagy földrajzi távolság nem jelent óriási problémát az ausztráliai magyaroknak, folyamatosan tartják a kapcsolatot Magyarországon élő rokonaikkal, barátaikkal, ismerőseikkel, gyakran hazalátogatnak, többen az év egy részét is rendszeresen itt töltik. Potápi Árpád János elmondta, a szervezetek kéréseket fogalmaztak meg Budapesthez, azt szeretnék például, ha Magyarország még több tanárt és táncoktatót küldene tanítani az Ausztráliában működő magyar hétvégi iskolákba. Az államtitkár szerint folytatni kell a magyar kormány által elkezdett diaszpóra-politikát, és a hagyományos módszerek mellett minél nagyobb hangsúlyt kell fektetni a magyar fiatalok bevonására a külföldi magyar szervezetek munkájába, hogy ne veszítsék el identitásukat, és magyar iskolákba járassák gyerekeiket.

Balog Zoltán Tordán: a hit szabadságáért ma is meg kell harcolni

Balog Zoltán szerint a hit szabadságáért ma is és Európában is meg kell harcolni – az emberi erőforrások minisztere Torda unitárius templomában beszélt erről pénteken azon az ünnepi istentiszteleten, amelyet a vallásszabadság 449 évvel ezelőtti kihirdetése alkalmából tartottak. A miniszter kijelentette: ma a kereszténység a legüldözöttebb vallás a világon. A hitükért évente megölt tízezrek több mint fele keresztény. Megjegyezte, még a németországi menekültszállításokon is üldözik a befogadott más hitűek a menedéket kereső keresztényeket. Így utóbbiak még egy keresztény országban is azoktól szenvednek, akik

elől el kellett menekülniük. A Tordán tartott 1568-as erdélyi országgyűlés a világon elsőként iktatta törvénybe a vallás-, és lelkiismereti szabadságot. Balog Zoltán elmondta, a világban élő magyarságnak együtt kell ünnepelnie azt, „amit Erdély adott a magyarságnak, Torda adott a magyar kereszténységnek, és amit a magyarság adott a világnak”. Hozzátette: a Tordán kihirdetett vallásbéke arra int, hogy újra és újra meg kell küzdeni a hit szabadságáért, és a hit igazságáért. A tordai országgyűlés döntése nemcsak egy pragmatikus politikai döntés volt arról, „hogyan jó lenne nem veszekedni egymással, mert különben jönnek mások és legyőznek bennünket, hanem azt a belső meggyőződést tükrözte, hogy a hitéről mindenkinek saját magának személyesen szabad lehet és kell döntenie”. Balog Zoltán arra emlékeztetett, hogy 2018-ban nemcsak a tordai országgyűlésnek lesz kerek évfordulója, hanem az erdélyi és magyarországi románok 1918-as gyulafehérvári nagygyűlésének is, amelyen Erdély és Románia egyesülését nyilvánították ki egyoldalúan. A miniszter idézte a nyilatkozatnak az együtt élő népekre vonatkozó vállalásait: „teljes nemzeti szabadság az összes együtt élő népeknek. Minden nép számára a saját nyelvén biztosított oktatás, közigazgatás és ítélkezés az illető néphez tartozó személyek által. Egyenlő jogok és teljes autonóm vallásszabadság az állam minden felekezete számára”. Kijelentette: „a vallásbékét kihirdető tordai országgyűlésnek volt egy szelleme, a gyulafehérvári nyilatkozatnak van egy betűje, meg kell nézni, hogy mi is valósult meg ezekből”. „Megkérdezzük, mi is van a gyulafehérvári nyilatkozat betűjével itt is és ma is, amikor a marosvásárhelyi római katolikus gimnáziumra gondolunk, a Székely Mikó Kollégiumra gondolunk, amikor éppen arra gondolunk: hogy lehet, hogy egy ország nem örül annak, amit Csíksomlyón tesznek, akik ezen a földön élnek. Nem gazdagság ez inkább? Miért kell ezt valamiféle rivális gondolatnak tekinteni” – kérdezte a miniszter. Hozzátette: meggyőződése, hogy Romániát gazdagítja mindaz, ami a „magyar iskolákban történik, ami magyar nyelven történik”.

Hiányzik a beiskolázási tervből a vásárhelyi gimnázium

Nem szavazták meg az RMDSZ tanácsosai a marosvásárhelyi képviselőtestület pénteki rendkívüli ülésén a beiskolázási tervet, mert abból hiányzik a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum, amely létrehozásának körülményeit az Országos Korrupcióellenes Ügyészség (DNA) vizsgálja. Az RMDSZ-es által előterjesztett dokumentumban a szövetség tanácsosai feltették a kérdést, hogy miért nem terjesztették elő a beiskolázási tervet és reményüknek adtak hangot, miszerint „ez az egész nem egy másik játék része”. Arra kérték Dorin Florea polgármestert, világosan foglaljon állást az ügyben, mert „hatalmas szakadékot” érzelenek a kijelentései és cselekedetei között. Kiderült ugyanis, hogy nem csak az Unirea Líceum szülői bizottsága, hanem a polgármesteri hivatal is megtámadta a bíróságon azt a döntést, amelynek következtében a Bolyai Farkas Líceum katolikus osztályait átvette a Római Katolikus Teológiai Líceum. Ehhez képest a helyi tanács legutolsó ülésén a polgármester személyesen biztosította a

katolikus gimnázium szülői közösségét arról, hogy nincs mitől tartaniuk és számíthatnak a segítségére. A tanácsülésen – amelyen Florea nem vett részt – néhány szülő „Ne játszatok a gyerekeink jövőjével” feliratú pólót öltve vett részt. Claudiu Maior, a marosvásárhelyi polgármester tanácsosa arról biztosította a szülőket, hogy a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum helyzetét a jövő héten megtárgyalják egy olyan tanácskozáson, amelyre meghívják a tanfelügyelőség képviselőit is. „Mindenként biztosíthatok, hogy a polgármesteri hivatalnak nem áll érdekében indokolatlan feszültségek gerjesztése. Dolgozunk azon, hogy mindenki számára elfogadható megoldást találjunk” – idézte Claudiu Maiort az Agerpres hírügynökség. Tamási Zsolt iskolaigazgató és Ștefan Someșan volt Maros megyei főtanfelügyelő ellen tavaly novemberben indított eljárást a korrupcióellenes ügyészség (DNA), mert szerinte annak ellenére járultak hozzá a Római Katolikus Gimnázium működéséhez, hogy tudták, valójában nem rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel. A DNA Someșant hivatali hatalommal való visszaéléssel és kétrendbeli hatáskörtúllépéssel, Tamási Zsolt igazgatót pedig hivatali hatalommal való folyamatos visszaéléssel gyanúsítja, és mindkettejüket eltiltotta a hivatala gyakorlásától. Bár a Civilek a Katolikus Iskoláért elnevezésű szülői kezdeményező csoport szerint veszély fenyegeti a katolikus gimnázium működését, az RMDSZ Maros megyei szervezete a napokban közölte: nem látja veszélyeztetettnek az iskola létét, és álhíreknek tekinti a veszélyeztetettségről szóló híradásokat.

Korlátozott a nemzeti kisebbségek nyelvi jogainak betartása

Az elmúlt két évben egyes esetekben nem tartották be a nemzeti kisebbségek nyelvi jogait, néhány területen pedig nem megfelelő mértékben használták ki azokat – állapította meg a szlovák kormányhivatal és a kisebbségi kormánybiztosi hivatal közös, a 2015-ös és 2016-os évre vonatkozó jelentése, amelyet szerdai ülésén hagyott jóvá a kormány. A jelentésben egyebek mellett az olvasható, hogy a közigazgatási szervek nyelvhasználatának néhány területén pozitív változások történtek, ugyanakkor hiányosságokra is fény derült. A dokumentum szerint 1712 esetben sérültek a nemzeti kisebbségek nyelvi jogai. Egyes olyan falvak, ahol nemzeti kisebbségek élnek, nem tették lehetővé a polgárok számára a szóban és írásban anyanyelvükön történő kommunikációt, kérésükre nem adtak ki a kisebbség nyelvén határozatot, születési-, házassági- vagy halotti anyakönyvi kivonatot, nem biztosították be, hogy település neve a kisebbség nyelvén is fel legyen tüntetve, illetve nem biztosították be az információkat az általánosságban kötelező jogi normákról a kisebbség nyelvén. 590 esetben nem tartották be a nyelvi jogokat olyan esetekben, amikor azok betartása kötelező, de ha nem tartják be a jogokat, akkor sem követnek el vétséget. A közigazgatási szerv például köteles a kisebbség nyelvén megfogalmazott beadványra ugyanazon a nyelven válaszolni. Emellett 2440 esetben nem használták ki, 698 esetben csak részlegesen használták ki azokat a nyelvi jogokat, melyeket a törvény lehetőséget ad.

Erre példa az utcanevek feltüntetése a kisebbségek nyelvén, vagy a nyilvános hivatali ügymenet vezetése a kisebbség nyelvén. A kabinet a kormányhivatal vezetőjének feladatul adta, hogy dolgozzon ki a nyelvhasználati törvényhez egy irányelvet, továbbá hozzon létre egy tárcaközi munkacsoportot, amely az általánosan érvényes jogi előírások elemzését dolgozná ki ezen a területen, illetve a Szlovákiai Városok és Falvak Társulásával (ZMOS) együttműködve azonosítaná a szükségleteket a hivatalnokok képzésén belül. Szlovákiában összesen 683 olyan település van, ahol meghaladja a 20%-ot valamely nemzeti kisebbség aránya. 87 %-uk tett eleget annak a követelménynek, hogy a község elején és végén található közlekedési táblán legyen feltüntetve a község megnevezése a kisebbség nyelvén is. Mérsékeltlen csökkent azon hivatalnokok száma a falvakban, akik ismerik a kisebbség nyelvét. A roma kisebbség esetében 2016-ban a hivatalnokok 10%-a ismerte a nyelvüket, 2012-ben ez az arány még 26% volt. A jelentés első ízben foglalkozott a biztonsági és mentőalakulatok helyzetével. Amennyiben a fegyveres erők, a fegyveres biztonsági erők, a tűzoltó- és mentőegység tagjai, illetve a helyi rendőrség alkalmazottai ismerik a kisebbség nyelvét, használhatják azt a kisebbség képviselőivel történő kommunikáció során. A kormányhivatal és a kisebbségi kormánybiztosi hivatal felméréséből kiderült, hogy az érintett 18 járási rendőrkapitányság 2206 alkalmazottja közül 387 szóban, 350 írásban tudta használni valamely nemzeti kisebbség nyelvét.

Szerbiai országjelentés az EP bizottsága előtt: Középpontban a kisebbségek védelme és a gazdaság támogatása

Az Európai Parlament külügyi bizottsága múlt hétfőn tárgyalta először a Szerbiára vonatkozó 2016-os országjelentés tervezetét. Deli Andor, a Fidesz vajdasági európai parlamenti képviselője elmondta: az EP az országjelentésekkel mutat rá azokra a kérdésekre és problémákra, ahol szükséges politikai vagy jogi lépéseket tenni, azaz egyfajta építő jellegű kritikaként szolgál a tagjelölt országok számára az integrációs folyamatokban. „Mint vajdasági származású képviselő kiemelt figyelemmel követem a szerbiai országjelentést, és igyekszem eredményesen hozzájárulni annak kidolgozásához. Kisebbségi szempontból elégedettek lehetünk, hiszen a jelentéstervezet külön bekezdésben foglalkozik a kisebbségek jogaival és azok védelmével, s részben már tartalmazza a számunkra jelentős témaköröket, tehát jó alapot ad arra, hogy módosító indítványaimmal kiegészítsem őket. A vajdasági magyar közösséget érintő kérdésekben jó együttműködés alakult ki Budapest és Belgrád között, ezért a magyar kormány következetesen támogatja Szerbiát európai útján” – emelte ki a néppárti politikus. „Az idei évben célul tűztem ki, hogy a kisebbségi mellett gazdasági irányultságú javaslatokkal is hozzájárulok a jelentés kidolgozásához, főleg a kis- és középvállalkozásokra összpontosítva. A kkv-k képezik a gazdasági fejlődés alapját és a munkanélküliség csökkentéséhez is nagyban hozzájárulnak,

ezért ösztönözni szeretném a szerb kormányt és az uniós intézményeket, hogy kiemelt figyelmet szenteljenek nekik. Vajdaság és a vajdasági magyarság gazdasági megerősödéséhez is a kkv-k járulhatnak hozzá legnagyobb mértékben. Továbbá fontos kérdésnek tartom az EU-s befektetések láthatóvá tételét a polgárok körében, hiszen az unió az egyik legnagyobb befektető az országban, ám sokszor a közvélemény erről nincs kellő mértékben tájékoztatva” – tette hozzá Deli. David McAllister EP-képviselő, a szerbiai országjelentés néppárti felelőse az ülésen elmondta, hogy a jelentés elismerően szól az elmúlt év politikai és gazdasági eredményeiről, viszont rámutat olyan területekre is, ahol szükséges a magasabb fokú jogi- és politikai harmonizáció.

Bocskor Andrea: Az ukrán nyelv elsajátítása nem mehet az anyanyelv rovására!

Bocskor Andrea magyar, Svetoslav Malinov bolgár és Traian Ungureanu román európai parlamenti képviselők nyílt levélben fordultak az ukrán oktatási miniszterhez, Lilija Hrinevicshez a kisebbségi nyelvű oktatást hátrányosan érintő ukrainai oktatási törvénytervezettel kapcsolatban, amire a napokban érkezett válasz. A néppárti politikusok a nemzeti kisebbségek jogainak csorbulására és a kisebbségvédelmi nemzetközi keretegyezmények megsértésére hívták fel az ukrán oktatási tárca figyelmét, ezek ugyanis nem felelnek meg az európai normáknak és a nemzeti kisebbségek diszkriminációját jelentik. Lilija Hrinevics ukrán oktatási miniszter válaszlevélében tájékoztatta a képviselőket, hogy az oktatási reform fontos prioritása az ukrán állam oktatáspolitikájának. Hosszas társadalmi párbeszéd eredménye és a fő célja, hogy „kibővítsék a nemzeti kisebbségekhez és az őshonos népekhez tartozó állampolgárok jogait”, mivel az oktatás nyelvére vonatkozó módosítások arra irányultak, hogy „elősegítsék a nemzetiségek integrációját az ukrán társadalomba”. A miniszter szerint a módosítások a nemzeti kisebbségek érdekeit szolgálják, hogy nagyobb eséllyel sajátítsák el az államnyelvet, mely a felsőoktatás egyetlen nyelve és számos állami tisztség betöltéséhez elengedhetetlen. A válaszlevél ugyan azt sugallja, hogy az oktatási törvény oktatás nyelvére vonatkozó módosításai kizárólag jó szándékkal kerültek benyújtásra, hogy „mindenki meg tudjon tanulni ukránul”, „egyenlő esélyei legyenek a munkaerő piacon” és „ne kelljen emigrálniuk, különösen a magyaroknak”. Mivel engedélyezik az alap- és a középfokú oktatásban, hogy az államnyelv mellett megmaradjon az anyanyelvű oktatás ott, ahol kompakt módon él egy kisebbség, Hrinevics szerint Ukrajna tartja magát nemzetközi kötelezettségeihez, az Európai Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Kartájához és a koppenhágai egyezményhez. Ám ez csak részben igaz, hiszen számos pontot figyelmen kívül hagynak. Európa felé európai szemléletű és jó szándékú intézkedésként állítják be azt, hogy az ukrainai nemzeti kisebbségeket meg akarják fosztani az ukrán alkotmány által

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

biztosított anyanyelvi használati jogoktól, minden párbeszéd és konzultáció ellenére sem hallják meg a szakértők véleményét, hogy nem az anyanyelv rovására kell ráerőltetni a nemzeti kisebbségekre az államnyelvet, hanem hatékonyabb oktatási módszerekkel, tankönyvekkel és differenciált tananyaggal lehet eredményeket elérni.

